

ЗАГАЛЬНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ, ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ : ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

Чеченіна Г.М., Одеський національний економічний університет, м.Одеса, Україна

Первісним завданням при створенні фізичної особи - суб'єкта підприємницької діяльності виступає вибір системи оподаткування, обліку та звітності з метою ефективної господарської діяльності, оптимізації оподаткування та отримання економічної вигоди.

На даний момент в Україні чинним законодавством закріплені дві системи оподаткування, обліку та звітності : загальна та спрощена, вибір яких доступний як фізичним особам – підприємцям, так і юридичним особам. Загальна система оподаткування для фізичних осіб – підприємців має найбільш складну систему ведення підприємницької діяльності з точки зору обліку та звітності. Проте вона дозволяє займатися будь-яким видом діяльності та немає інших обмежень, що притаманні спрощеній системі оподаткування. Також посилюється контроль з боку податкових органів за підприємцями на загальній системі, адже розмір податків на пряму залежить від результатів господарської діяльності.

Загальна система оподаткування складається з сукупності податків і зборів (обов'язкових платежів) до бюджетів та до Пенсійного фонду України, що справляються у порядку встановленому законами України . Оподаткування доходів фізичних осіб — підприємців на загальній системі оподаткування будується на нормах ст. 177 ПК. Згідно з п. 177.2 ПК об'єктом оподаткування є чистий оподатковуваний дохід, тобто різниця між загальним оподатковуваним доходом (виручка у грошовій та не грошовій формі) і документально підтвердженими витратами, пов'язаними з господарською діяльністю такої фізичної особи — підприємця [1].

Безпосередній механізм розрахунку оподаткування заснований на формі Книги обліку доходів і витрат, яку ведуть фізичні особи — підприємці, крім осіб, які обрали спрощену систему оподаткування, та фізичних осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність (затверджена наказом ДПА України від 24.12.2010 р. № 1025).

Принцип ведення Книги передбачає заповнення щоденних результатів, з підбиттям місячного, квартального та річного підсумків [2, с. 51]. Підприємець на загальній системі оподаткування є платником прибуткового податку за ставками, визначеними у п. 167.1 ст. 167 Податкового кодексу України. Це становить 15% від бази оподаткування, якщо доходи не перевищують 10-разовий розмір мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня звітного періоду, і 17% від суми перевищення, якщо доходи перевищили цей розмір.

Ставки ЄСВ для підприємців на загальній системі оподаткування такі ж, як і для тих, хто на спрощеній системі. Утім базою для нарахування ЄСВ буде чистий, оподатковуваний податком дохід. При цьому мінімальний розмір відрахувань встановлений на тому ж рівні, що і для одиниць, і зараз (на 01.07.2012 року) складає 382,39 грн.

До переваг загальної системи оподаткування, обліку та звітності фізичних осіб – підприємців належать: 1. Відсутність обмежень у видах діяльності. 2. Відсутність обмежень обсягу доходу та кількості найманих працівників. 3. В наслідок впливу обсягу витрат на базу оподаткування більш широка можливість планування та оптимізації оподаткування. 4. Можливість не сплати ЄСВ за відсутності чистого, оподаткованого податком доходу. 5. Розмір сплачуваних податків прямо залежить від обсягу доходів за звітний період. 6. Оподатковується чистий дохід, за вирахуванням підтверджених витрат від підприємницької діяльності фізичної особи (до витрат належать лише ті, які безпосередньо пов'язані з господарською діяльністю підприємця. Не відносять до витрат вартість рухомого або нерухомого майна, що підлягає державній реєстрації, якщо воно придбане до державної реєстрації фізичної особи-підприємця, навіть якщо воно використовується у господарській діяльності).

У той же час загальна система оподаткування, обліку та звітності фізичних осіб – підприємців має істотні недоліки:

1. Складність адміністрування – більш суворі вимоги до ведення обліку та складання звітності.
2. Досить велике податкове навантаження, особливо при наявності найманих працівників.

3. Обов'язкова реєстрація платником ПДВ при перевищенні обороту в 300 000 грн. за 12 місяців.

4. Необхідність оплачувати прибутковий податок авансом щокварталу. Авансові платежі розраховуються платником податку самостійно, але їхній сукупний розмір не може становити менше 100% річної суми податку, сплаченого за минулий рік. Авансові платежі перераховуються по 25% щокварталу: до 15 березня, 15 травня, 15 серпня і 15 листопада відповідно.

5. Необхідність використання реєстраторів розрахункових операцій (РРО), відповідно до Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг»[4].

Отже, головними чинниками, які впливають на величину податкових зобов'язань підприємців, що обрали загальну систему оподаткування, обліку та звітності, є такі:

- співвідношення між доходами та витратами;
- величина доходів, що не включаються до складу валового доходу, та величина витрат, які не можуть бути віднесені до складу витрат виробництва;
- величина витрат, що підлягають амортизації;
- величина сум ПДВ, включеного до ціни товарів, робіт, послуг, та величина податкового кредиту [4, с. 39].

Таким чином, загальна система оподаткування, обліку та звітності на багато складніша в адмініструванні. Перебуваючи на загальній системі оподаткування, фізична особа - підприємець повинен подавати набагато більше звітності, ніж якби він перебував на спрощеній. Порядок нарахування окремих податків доволі складний, потребує професійних знань та досвіду.

Література: 1. Податковий кодекс України [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> 2. Новіков С.- Податковий Кодекс: мале підприємництво. – Х.: Фактор, 2011.- 192с. 3. Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/265/95-%D0%B2%D1%80> 4. Костюк О.М. Особливості реформування спрощеної системи оподаткування суб'єктів малого бізнесу : дисс. канд. екон. наук: спец.12.00.07. – Національний технічний університет України. – 2009. – 40 с.

ЕВРОПЕЙСКИЕ И АМЕРИКАНСКИЕ ТРАДИЦИИ СОЦИАЛЬНОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА

Юрманова Е.А., ДИЖТ, г. Донецк, Украина

В 80-е гг. XX в. в странах Западной Европы и США зарождается новое институциональное явление – социальное предпринимательство, распространение которого западные исследователи пытаются объяснить в контексте трансформаций социальной политики государства всеобщего благосостояния, усиления социальной ответственности бизнеса, перспектив развития третьего, социального сектора современной рыночной экономики. К началу XXI в. социальное предпринимательство стало еще более активным и разнообразным по направлениям и организационно-правовым формам деятельности в первую очередь в постиндустриальных экономических системах. Подобное разнообразие, очевидно, следует связывать с участием в их создании неоднородных общественных сил, определенными различиями в институциональной среде тех государств, в которых социальное предпринимательство и социальные предприятия появлялись. Перспективы продвижения социального предпринимательства и социальных предприятий в посттрансформационных экономиках, к каковым относится и экономика Украины, проблемы выбора адекватных национальным и социально-экономическим особенностям развития страны бизнес-моделей социального предпринимательства актуализируют потребность в сопоставлении европейских и американских подходов к данному явлению на основе обзора социально-экономических исследований авторов из обоих регионов, выявления методологических различий и извлечении